

Szeifert Natália

Csak látogatóba jöttem

– Üljön csak le addig – hallom jobbról. Az ajtókeret fölötti feliratot bámulom. Laminált kartonra írva: SZEMÉLYZETI PIHENŐ, de fölötte ott a régi, többször átmeszelt, domború betűsor: NŐVÉRSZOB. Az utolsó A-ra csak egy mélyedés emlékeztet. A hang felé fordulok. A fal mellett, szögletes kanapén egy nénike ül aprómintás ruhában, ölében kis fekete retikült szorongat. Megpaskolja maga mellett a szabad helyet. Automatikusan rámosolygok, de legszívesebben visszafordulnék a lift felé.

– Csak nyugodtan – mondja, egészen vékony hangja van –, eltart egy darabig az ebéd utáni tisztázás. Meg kell várni, amíg végeznek.

Tisztázás. Az mi a fene lehet? Még mindig vigyorgok, megfordulok, mintha eszembe jutott volna, hogy a kocsiban hagytam valamit, amiért sürgősen le kell szaladnom, pedig nem is kocsival jöttem. A lift nincs itt, csak kulccsal lehet hívni. Az órára nézek, háromnegyed egy. A nénikére mosolygok, mintha elnézést kérnék a hezitálásért, és leülök mellé. Ételszag terjeng, mögötte a háromfázisú mosogatás fertőtlenítőszaga. Ez a szag csak a sterilizett bádogedényekből fehér porcelánra merített levesekéből, pürékből, meg fasírtnak nevezett képződményekből szállhat fel.

Nem erre számítottam. Valami kellemesebb, talán modernebb helyre, több fényre. Kevésbé kórházszerűre. A folyosó megvan vagy négy méter széles, de meg sem tudom saccolni, milyen hosszú lehet, ettől szűknek hat. A végén lévő nagy ablakból kap egy kis fényt. Meg innen, a nővérszob' felől. A fehérre mázolt ajtókeretből hiányzik az ajtó, közvetlenül mögötte kórházi lepedővel letakart asztal, hogy senkinek ne jusson eszébe belépni. A nővér is oldalazva jön ki mellette, kezében nagy nejlonzsákokat lobogtat.

– Először van itt? – kérdezi a néni madárhangon. – Csak azért, mert én minden nap jövők, nem találkoztunk még.

– Igen – mondom, és megköszörülöm a torkom. Egy ideje nem szólaltam meg, most úgy hangzik, mintha a megilletődöttségtől szorulna el a torkom, hülyén érzem magam.

– Meddig szokott ez tartani? – kérdezem, elég határozottra sikerül, ezzel már elégedett vagyok. A nénike erre fűgén felém fordul ültében.

– Attól függ – válaszolja –, általában úgy félóra-óra alatt végeznek itt a hosszú oldalon. – Vékony ujjával arra mutat, amerre a nővér elcsámpázott. – Ez a hosszú oldal, itt vannak a könnyebb betegek.

Betegek. Sosem gondolkodtam rajta, a gondozóházban hogy hívják a pácienseket, de most határozottan úgy érzem, nem ez a jó szó. Misi nem beteg. Hanem, micsoda. Megváltozott izé. A HR-esektől tanultam, hogy megváltozott munkaképességűnek kell hívni a mozgássérülteket, de Misire ez nem passzol, neki nem a munkaképessége változott meg, hanem az élete. Nem tud felkelni a kerekesszékből, nem tud megfogni egy tollat sem. Nem is tudom, hogy fogjuk csinálni. Hogyan fogom aláíratni vele a papírokat.

A folyosó egyetlen duplaszárnyú ajtaja mögül nagy lendülettel és zörgéssel egy emeletes tálcagyűjtő kocsit tolnak elő. Ott lehet az ebédlő. A nőt, aki a kocsit tolja, elsőre férfinak nézem. Két nagy lépéssel a szemközti szobában terem, beordít, hogy na, hogy ízlett az ebéd, és már hozza is kifelé a műanyag fedeles tálcákat. A kocsira csúsztatja őket, aztán továbbzakatol a folyosón, folyamatosan beszél, talán még az előző szoba lakóihoz, talán már a következőkhöz, nemsokára jön a kávé, na, ki nem ment ki az ebédlőbe ma, ne tessék annyit lustálkodni, miért nem tetszett enni egy kicsit a húsból is, uszonnára mézes-vajas kalács lesz.

– Talán csak nem a Pilsai bácsi lánya? – kérdezi a néni. Láthatóan hosszabb beszélgetéshez helyezkedett el. Megint vigyorgok. Tegnap még azt terveztem, hogy ma ebédszünetben átugrom egy gyors arckezelésre az irodánk melletti kozmetikába. Nehéz helyet kapni, a környékről sokan járnak oda negyedórás tisztításra-pakolásra. Igazi seggfejnek érzem magam. Intek, hogy nem, nem az ismeretlen bácsi lánya vagyok. – Ó – folytatja a néni –, csak azért gondoltam, tudja, mert ő új. Még nincsen egy hónapja, hogy itt van. Nem sokat beszél, azért nem tudom, van-e egyáltalán lánya.

– Ühüm. – Nem tudok többet hozzáfűzni. Ha nem végeznek fél órán belül, nem érek vissza ebédszünet végéig, de ezt a rohadt papírt muszáj aláíratnom. Négyre be kell szkennelnem és elküldenem Kubába, Misi volt feleségének. Annak a nőnek is hogy a francba jutott eszébe pont engem keresni? Persze, kit keresett volna. Nem bízhat itt senkiben. Bennem sem, mégis felhívott, ezzel azonnal működésbe hozta a jószolgálati reflexemet. Természetes, persze, persze, csak két megálló villamossal, meg egy kis séta, mondtam neki a telefonba. Soha nem jártam ezen a környéken. Van itt néhány újabb társasház, de főleg ötvenes évekbeli tömbök, a kibogozhatatlan telekhálózat valahogy a szomszédos utcai nagy kórház telkével ér össze, lerobbant, kísérteties kiszolgálóépületek állnak ott. Ki jár erre önszántából? Már vagy tíz éve azzal hitegetik a környéket, hogy fellendül, megszépül, de csak a városból kivezető szakaszon épült néhány üvegpalota.

– Tudja, én mindennap bejövök az uramhoz – mondja a nénike. – Hát, röstellem kimondani, de a Lajost már pelenkázni kell, és én azt otthon egyedül nem tudnám. Tud menni, kerettel, tudja, de hát az is milyen nehéz egy kis lakásban! Kiszedettük a kűszöbököt, egyszer mégis elesett, akkor azt hittem, meghal. Ha nem jöttek volna a mentők olyan gyorsan! Jaj, bele se jó gondolni! – Sőhajt, aztán kicsit közelebb hajol.

– A nagydolgát még elvégzi a vécén. A legtöbbször. A kisdolog miatt kell a pelenka. De volt olyan is, hogy a kevés mozgástól megrekedt neki. Hát, azt ne tessék megtudni!

Óvatosan a hajához nyúl, a tarkója felé simít, hátulról kicsit megemeli a tincseit, mintha ezzel a mozdulattal próbálna ellentmondani a korának. Festett mogyorószínű, az alján egy centis fehér lenövés. Mennyi lehet? Hetven? Egy elmúlt kor fiataljainak mozdulata ez.

– Nehéz ám – folytatja, pedig azt hittem, a végére értünk. Bólogatok. – Az ember otthon akarja tartani, amíg csak lehet. De hát, ugye, itt vannak most már – vizesszürke szemét rám emeli –, itt vannak a szeretteink, akikért nem tudunk többet tenni. Bántja az embert, ugye? – Bizonytalanul újra bólintok egyet. – Tudom én, aranyom, énnekem is első gondom minden nap, hogy hogyan jöjjenek be. Mert egymagamra is van azért házimunka. Kis főzés, ugye, meg szoktam főzni egy-két napra

előre. Aztán takarítani is kell, én mindig tiszta voltam, nálam minden küszöb minden héten szidolozva volt. Már ameddig ki nem kellett szedetni a Lajos miatt. Család nincs. Nem lehetett. – Érzem, ahogy a tekintete lecsúszik rólam, a fejem mellett néz el valahova. – A testvéreim gyerekeit pártfogoltuk az urammal, de azok is már saját családdal élnek, szanaszét a világban, nem látjuk őket, talán egy éven egyszer. Hát így. Ha otthon végzek a házimunkával, akkor felöltözök, jövök be a Lajoshoz. Nehéz, de maga biztos megérti, sorstársak vagyunk.

A nővér, akit az előbb láttam, és egy ápoló elindulnak a folyosó vége felé. Mikor jött vissza a nővér, hogy került megint a nővérszob'ba?

A nénike fészkelődik, újra megigazítja a haját, pontosan ugyanúgy, ahogy az előbb. A keze vékony, az erek úgy kidagadnak rajta, hogy az az érzésem, leemelhetném onnan őket a bőrrel együtt. Mintha nem is tartoznának hozzá. Az ember nem válogathatja meg a sorstársait.

– Agyvérzés, tudja. Sose hittem volna, hogy ez lesz velem. Olyan szép szál, büszke ember volt. Együtt dolgoztunk a csokoládégyárban. Mérnök volt, a gépekért felelt. Ha látta volna, milyen fess volt az öltönyeiben. Meg, tudja, kedves is volt. De nem ám csak velem, vagy a nőekkel, ahogy sokan. Nem. Mindenkiel. Áldott jó ember volt. Egyszeri munkásként kezdett, akkor én még nem voltam ott, fiatalabb vagyok nála. Tíz évvel! Tudja, aki lenről kezd, az vagy ilyen áldott jó ember lesz, vagy mindent elfelejt, és akkor megette a fene. Akkor derül ki, hogy ki mit ér, amikor feljebb viszi a dolgát az Isten. Na, hát a Lajosnak nem az Isten vitte föl a dolgát, hanem a jó esze, elment a munka mellett estin érettségire, ilyen műszakira, tudja, azután meg elvégezte a mérnököt. Tudja, hol van ma a csokoládégyár? – Megrázom a fejem, próbálok mosolyogni. Együttal a lift felé sandítok, aztán egy pislantás lefelé az órára. Nem fogok visszaérni. Telefonálnom kellene. A nénike is a liftajtót nézi, mintha valaki filmet vetítené rá.

– Hát, sehol – mondja, hirtelen nem is tudom, miről van szó. Oldalról az apró szemgolyóit bámulom, ahogy a vékony bőrrű szemhéj rácsukodik, aztán felemelkedik. Lassú pislogás, ahogy az ember a könnyeit igyekszik visszatartani, de az ő szeme száraz. – Ahogy mondom – folytatja. – Megvették a németek, amikor mi nyugdíjba eljöttünk, mármint az után nem sokkal. Tudja, én visszajártam sokat a lányokhoz. Azt beszéltek, modern gyár lesz belőle. Hogy kicserélik a gépeket, mert elavultak. Újfajta csokoládékat fognak gyártani. Meg a régieket is, persze. Tudja, mi lett belőle? Semmi, aranyom. Ott rohadt el az egész, ahol volt. Egyszer elmentem arra, hogy megnézzem utoljára. Azt hittem, benőtte a gaz, ahogy utóbb már kezdte, hogy szétrozsdállt a kerítés, romos az egész, de talán még be tudok menni egyszer körbejárni a főcsarnokot, tudja, átmenni a nagy szalag alatt, tudom, butaság, de kicsit néha nosztalgizni akar az ember. De nem volt ott. Semmi nem volt, aranyom. El volt takarítva az egész. Nem igaz, hogy semmi, mert gaz, az volt. Meg törmelékek. Ennyi maradt a mi szép gyárunkból. Nem tudom, aztán, mostanra mi lett ott. Mindig épülnek valamik ebben a városban, csak az ember azt nem tudja, minek.

Kihasználom a légvételnyi szünetet, elnézést kérek, felállok. A nénike nem mond semmit. Előkotrom a mobilomat, arra gondolok, jobb, ha nem a főnököt hívom, inkább Anit, a titkárnőjét, de a mobilján. Rendes csaj, nyugis, mindent meg lehet vele dumálni. Megigérem neki, hogy munka után átnézem azt a szerződést az új szállodával,

mindent összekészíték, azt mondja, oké, de akkor holnap reggelre tényleg legyen ott az asztalán, hogy bevihesse a főnöknek. Újabb kiváló úti cél a kedves utasainknak.

Az egész utazási iroda, a kubai vonal, minden Misi ötlete volt. Mindent ő tartott kézben, sőt, fejben. Amikor baleset érte, óriási cirkusz volt, mind biztosak voltunk benne, hogy nem kerül ki élve az intenzívről, azzal pedig vége lett volna az egész cégnek. Amikor mégis kikerült, az emberek sorban álltak a kórház folyosóján, hogy beszélhessenek vele. Az autópályán futott bele egy megpördülő kamionba. A felesége sértetlenül szállt ki mellőle. A nő egy darabig látogatta, aztán visszaköltözött Kubába, amikor Misi a rehabra került. Majdnem egy évig dekkolt ott. Közben el is váltak. A kórházban voltam nála többször is, de a rehabon csak egyszer látogattam meg, idétlenül viselkedtem, nem bírtam nézni őt a székben, látni, hogy nem bír megfogni egykézzel egy poharat, zavarban voltam és még viccet sem mertem neki mesélni, pedig régen ez volt a rémes közös szokásunk, a legostobább viccekkel szórakoztattuk egymást. Mindenen röhögtünk, amin mások nem. De akkor csak babráltam a pulóverem ujját, ugyan, hogy jöhetne ide bármilyen vicc. Fogalmam sem volt, hogy beszélgethetnék vele úgy, ahogy azelőtt. Elmaradtam onnan. Furdalt a lelkiismeret, mégis. El. Most sem akartam jönni. Mit mondok neki? Miről beszélgethetek valakivel, aki ezen a folyosón meg az innen nyíló szobában éli az életét?

Nézem a „hosszú oldalt”, a nejlonzsákok közelebb kerültek. Ágyneműkupac landol hol az egyik, hol a másik mellett, gombócba gyúrt lepedő, párnahuzat. Előbukkan az ápoló, furcsa csomagot rugdal, gumikesztyűs kezével fölszedi a szennyest, a fehér zsákba tömi, a csomagot a kékbe. Megragadja a zsákokat, húzza maga után, befordul a következő szobába, hallom, hogy odabent nagy hangon beszélget. A másik oldalról kijön a nővér, ugyanezeket a mozdulatokat ismétli ágyneművel, csomagokkal, zsákokkal, fordul a következő szobába, kiabálva kérdezi, ízlett-e az ebéd, és valakit megdorgál, hogy nem ment ki az étkezőbe, pedig milyen jól halad a járókerettel.

– Úljön csak le – szól rám ismét a nénike. – Már nem sok van hátra, tessék várni nyugodtan.

– Egész nap ülök az irodában, tetszik tudni – válaszolom, mire kuncog egyet, föláll a szőr a karomon.

– Majd megtudja, ha ennyi időś lesz, mint én most, milyen sokat ér egy jó kis ücsörgés!

Abból a szobából, amelyikbe a nővér bement, egy járókeret zöld lába bukkan elő, a kapaszkodón egy jókora, öreg kéz, aztán látom egy pizsamanadrág remegő szárát, csoszogó, hajlott test, fényes, magas homlok. Mintha alacsony volna hozzá ez a járókeret.

– Jól van, Lajos bácsi, akkor kikisérem, de utána, ha visszajöttünk, feladom a pelenkát – kiabálja mögüle a nővér.

Abban a pillanatban a nénike elképesztő fürgeséggel pattan fel, integetni kezd. – Lajos! Itt vagyok, Lajos! – kiabál magas hangon, vézna karjával hadonászik a bácsi felé. Az öregember, mint egy lassított felvétel, a hang irányába fordítja a fejét, aztán a bal karján megtámaszkodva a jobbat megemeli, színpadiasnak szánt, nagyívű legyintés, de komikusan lassúra sikerül. Torokhangon valami olyasmit mond, hogy ohhhtoba véhasszoh.

A nénike, mint akinek ez természetes, mosolyogva visszaül a kanapéra.

– Tudja, mondta nekem a doktor, hogy talán megváltozik, de én nemigen hittem. Amilyen áldott jó ember volt, olyan utálék vén dög lett.

Nem tudom, mit mondjak. Felváltva nézek a távolodó, csoszogó öregemberre meg a nénikére. Lajos bácsi szépen halad a célja felé, de elkezd lecsúszni a pizsamanadrágja, már látszik a fenékvágata, a nővér mögé lép, felrántja a gatyát, haladnak tovább, nekem az az érzésem, hogy ez a hórihorgas test bármelyik pillanatban eldőlhethet, és azzal, hogy nézem, én is elősegítem a katasztrófát, de még másodpercekig nem tudom levenni róla a szemem.

Megjelenik az ápoló, a folyosó végéről jön, olyan lendülettel, hogy azt képelem, a másik végéig meg sem áll majd, de lecövekel a kanapé előtt.

– Na, Klárka néni, tessék jönni! – mondja furcsa tónusban, egyszerre vidám és szigorú. A nénike feláll, belekarol a fickóba, a másik kezével szorosan magához szorítja a kistáskáját. Sem beleegyezést, sem tiltakozást nem látok az arcán. Egyáltalán nem látok az arcán semmit. – Tudom ám, hogy ott tetszett hagyni a gyógyszereket a dobozban. Most szépen bevesszük. Aztán tessék mára a Lajos bácsit békén hagyni, elég baja van neki, a felesége sem tudott bejönni hozzá a héten.

